

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3133/2021. (IV. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 25. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint a Fővárosi Törvényszék 57.Pkf.636.453/2016/4. számú ügyben való alkalmazási tilalmának megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) 25. § (1) bekezdése ellen nyújtott be alkotmányjogi panaszt és kérte annak alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (7) bekezdését, amelyet azonban a „bírsághoz fordulás jogaként” nevesített. Az Alkotmánybíróság a tartalma szerint vette figyelembe ezt az alaptörvényi hivatkozást és az indítványt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének – amelynek egyik vetülete a bírósághoz fordulás joga – sérelmét állító indítványként kezelte.
- [2] 2. Az indítványozó előadása szerint az alkotmányjogi panasz előzménye, hogy a Pénzügyi Békéltető Testülethez (a továbbiakban: PBT) fordult egy banki elszámolással kapcsolatban. Beadványát a PBT, mint elbírálásra alkalmatlant, érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az indítványozó a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) előtt megtámadta a PBT elutasító határozatát, nemperes eljárás keretében.
- [3] A PKKB 2.Pk.320.260/2016/2. végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasította a PBT határozatának hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmet. Megállapította, hogy a PBT hiánypótlás elmaradása miatt utasította el a kérelmet. Megállapította továbbá, hogy a bíróság elé terjesztett kérelme elkésett, mivel a kérelem nem érkezett meg a kézbesítéstől számított 30 napon belül a PBT-hez. Indokolásában kifejtette, hogy a kérelem benyújtására nyitva álló 30 napos határidő anyagi határidő és nem eljárási, ugyanis a kérelem benyújtása nem része a nemperes eljárásnak. Hivatkozott ezzel összefüggésben a 4/2003. PJE jogegységi döntés (a továbbiakban: PJE) megállapítására, miszerint a keresetindítási határidő nem a bírósági eljárás része, hanem az érvényesíthetőség szakaszába jutott alanyi/anyagi joghoz kötődik, ezért anyagi természetű. A bíróság arra is hivatkozott, hogy a Kúria Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezlete is hasonlóképpen foglalt állást 2016-ban. Ezekre tekintettel a DH2 tv. 25. § (1) bekezdésére figyelemmel, a 24. §-a alapján a kérelmet elutasította.
- [4] Az indítványozó a PKKB végzése ellen fellebbezést terjesztett elő. A Fővárosi Törvényszék 57.Pkf.636.453/2016/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Megállapította, hogy a PBT határozatának hatályon kívül helyezésre iránti eljárás nemperes eljárásra a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit kell alkalmazni a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény hatálybalépítése folytán szükséges rendelkezések tárgyában hozott 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet 13. § (3) bekezdése alapján. Megállapította továbbá, hogy a jelen ügyben a Pp. 103. § (1)–(4) bekezdése irányadó, valamint hogy az anyagi jogi határidőre nem alkalmazható a 105. § (4) bekezdése. Ez utóbbi rendelkezés szerint a határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján postára adták. A DH2 tv. 25. § (1) bekezdése szerinti határidő anyagi határidő. Hivatkozott a bíróság a PJE-re is.

- [5] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és kérte az ügyében alkalmazott DH2 tv. 25. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását. Álláspontja szerint a DH2 tv. 25. § (1) bekezdése nem rendelkezik annak anyagi jellegéről. A jogbiztonság elvének sérelmét jelenti a 30 napos határidő számítási módja, mivel az pontatlan: a támadott rendelkezés nem szabályozza egyértelműen, hogy milyen jogszabály mely rendelkezését kell alkalmazni a kérelem benyújtására nyitva álló határidő számításánál. A PJE-re hivatkozás a bírósági végzésekben szintén sérti a világosság kritériumát, mivel a DH2 tv. 25. §-a nem hivatkozik rá, és „a norma címzettjei nem olvasnak Kúrai jogegységi határozatokat”. Álláspontja szerint a Kúria jogértelmezésével jogot alkotott. Mivel a DH2 tv. 25. § (1) bekezdése nem szabályozta pontosan, hogy a határidő számításra melyik normát kell alkalmazni, sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [6] A tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatban – mindössze utalás szintjén – a panasz arra hivatkozott, hogy jogellenesnek tartja azt a tendenciát, hogy a törvényi szabályozás hibái következtében a pénzügyi fogyasztóknak kell jogaik védelmében beadványokat gyártani.
- [7] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [8] Az indítványozó jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket, valamint kifejezett kérelmet terjesztett elő a sérelmezett ítéletek megsemmisítésére, megjelölte továbbá az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [9] Alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. E feltételnek a panasz csak részben felel meg, mivel az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott B) cikk (1) bekezdése nem minősül az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának, ezért arra – a visszaható hatály tilalmának és a kellő felkészülési idő követelményének sérelmét kivéve – alkotmányjogi panaszban nem lehet hivatkozni. Erre tekintettel ezen panaszem tekintetében érdemi vizsgálatnak nincs helye.
- [10] Az indítványozó a DH2 tv. 25. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában azért állította, mert szerinte az a jogbiztonság elvét sértette, továbbá korlátozta az indítványozó bírósághoz fordulásának jogát. Az indítványozó nem terjesztett elő alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást, így a panasz e vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak.
- [11] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: alkotmányjogi panasz alapján eljárva csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. Az Alkotmánybíróság utal továbbá arra, hogy a 70/2006. (XII. 13.) AB határozatában már vizsgálta a PJE és ezzel összefüggésben a Pp. 103. § (5) bekezdése és 105. § (4) bekezdése alkotmányosságát – többek között – az Alkotmány jogállamiság-jogbiztonság elvéről rendelkező 2. § (1) bekezdése, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogról rendelkező 57. § (1) és (5) bekezdése alapján. Az Alkotmánybíróság megállapította: „a 4/2003. PJE határozat nem csorbítja a keresetindítási jog lényeges tartalmát. Mint a fenti határozatok utalnak rá, a keresetindítási jog határidőhöz kötése szükséges korlátozása a bírósághoz fordulás jogának (a jogállamiságból erdő jogbiztonság is ezt követeli meg), az arányossági kritérium pedig a határidő hosszához mérten határozható meg: ahogy az Alkotmánybíróság fentebb kimondta »az elérni kívánt célhoz képest az időbeni korlátozás arányos«. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem változtat az arányossági kritérium alkotmányossági megítélésén önmagában a 4/2003. PJE határozat azzal, hogy megállapítja: a jogszabályokban megállapított keresetindítási határidő anyagi jogi természetű. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint 4/2003. PJE határozat ezért az alapjog, a bírósághoz fordulás joga lényeges tartalmára nem hat ki, így az Alkotmány 8. § (2) bekezdését sértő korlátozás nem állapítható meg.” (ABH 2006, 786, 798)
- [12] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv.-ben előírt formai követelményeknek, és nem támaszt alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve nem vet fel olyan, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.

- [13] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése, 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2021. március 9.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/464/2017.

• • •